

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' פנחס י"ט תמוז תשס"ד

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 230

פנחסים יקרים

פנחס בן אלעזר - בקנאו את קנאתי בתוכם וכו' (כ"ה, י"א) ישנם שני מיני עונשין עונש חייוני ופנימי, חיוני הוא צרות וחליים רעים פנימי הוא בושה וחרמה בלבו ע"י השפעות טובות מאת השי"ת חמאתי עויתי פשעתי לפני מלך רחום וחנון יתב"ש שאחר שהעזתי ומרדתי נגדו הוא ברוב חסדו עוד משפיע לי טובות הם לו לשבט המייסר.

וזה בקנאו את קנאתי בתוכם, הוא בקש מאת השי"ת לקנא קנאתי בתוכם בפנימיותם ע"י השפעת חסדים ולא כיליתי את בני בקנאתי שלא לכלות אותם ע"י מגפה וצרות רק מתוך שמחה ורוב נחת נשוב אל ה'. (אמרי חיים)

השיב את חמתי (כ"ה, י"א) שהשיב החמה מן בני ישראל ונעשה מן חמתי 'נחת' שעולה בגימטרי' חמתי, וזהו הס"ת השיב את חמתי גימטרי' 'נצר חסד' מדה של רחמים.

הנני נותן לו את בריתי שלום (כ"ה, י"ג) בגמרא כשהוא שלם ולא חסר, רמז שלא יתגאה ח"ו, ועיין רש"י (ע"ז דף ט) תמים פי' עניו ע"ש, וי"ל דזהו שמסיק הכתוב תחת אשר קנא לאלקיו הר"ת עולה ענוה רמז כנ"ל, שאף שעשה מסירות נפש כזה ויש חשש שנפל ח"ו ברשת הגאווה מעיד הכתוב כי לא כן היה שנשאר עניו ואחז במדת הענוה.

תחת אשר קנא לאלקיו ויכפר על בני ישראל (כ"ה, י"ג) כתוב מן המצר קראתי י-ה ענני במרחב י-ה דהנה כשהאדם ח"ו בצרה אז כל חפצו ורצונו רק לצאת לדווחה, אך השי"ת בחסדו מרכה להישיב להושיעו במרחב י-ה ששורה עליו י-ה כמו בפנחס שעשה עמם טובה יתירה להיות שורה עליהם שם י-ה החנוכי הפלאי אשר מקודם לא זכו לזה רק אחר מעשה פנחס שהמשיך עליהם שם י-ה. (תפארת שלמה)

ראובן בכור ישראל (כ"ז, ה) איתא בספר בני יששכר שראובן מיוחס לחודש תמוז בסדר הדגלים וצירופו זה איננו שוה לי צרוף השם שלא כסדרו רמז למחצית השני של חודש תמוז אשר אז הוא התחלת ימי המצרים בחינת עת צרה שצריכים להפכם לעת רצון.

ראובן שמעון גד קודם ליהודה יששכר זבולון, ובדגלים קודם דגל יהודה לראובן, משום כי עתה חטאו ראובן במחלוקת קרת, ושמעון בפעור, והנותרים היו בעלי תשובה וקדמו לצדיקים שלא חטאו. (תורת משה)

ואלה שמות בנותיו מחלה נעה וחגלה ומלכה ותרצה (כ"ז, א) רמז לחמשת ישועות מחלה - לשון מחול לה כי שם מקור הסליחה או לשון מחול לצדיקים, נעה עם צירוף הראשונה מחלה פי' שנע והלך כל מחלה מזרע ישראל מחמת מיתוק הדינים חגלה חג-לה שמחה וחדוה תמן, מלכה התגלות מלכותא קדישא תרצה רומז שהכנסת ישראל הוא מרוצה לפני השי"ת לעשות הכל כרצונם אחר התגלות אור העליון עולם החרות ונעשה מצרה רצה.

ויקרב משה את משפטן לפני ה', ויאמר ה' אל משה כן בנות צלפחד דוברות (כ"ז, ה) הנה כבר ידוע כי כל שאלת האדם בצרכיו מאת השי"ת ותפילותיו הרבים לא נכון להם להתפלל על צרכי עצמו בעניני העוה"ז רק לכון בהם להיות בזה כבוד שמים בכל דרכיך דעה, ומי שאין בו דעת לכל אלה העצה נכונה כשבא אל צדיק הדור הנה הוא מליץ טוב בעדו כי גם הוא כוונתו רק לשמים.

וזה הענין כשבאו בנות צלפחד לתבוע נחלה באר"י יתכן שרצו בפשטות נחלה בארץ לכן כשבאו אל משה ויקרב משפטן לפני ה' כדרך הנכון לקרב את בני ישראל לפני השי"ת, לזה השיב לו הקב"ה כן בנות צלפחד דוברות אינך צריך עוד להמתיק ולתקן דבריהם ככוונתם כי מתחלה דוברות רק לרצון השי"ת. (תפארת שלמה)



שיחת הרא"ש ז"ע"א אצל יו"ט ראשון של פסח תשל"א (ער ירושלים). נכתב ע"י הר"א.

פחד תמידי מהסכנה

שמוכן לראות את כל החסרונות של הזולת אבל את החסרונות של עצמו לא רוצה לראות, אבל התכלית של האדם בכדי שיהיה מקושר עם המציאות שאוחז אותו וכשיהיה מקושר אל המציאות האמיתי שלו ממילא יהיה מקושר אל מציאות הו"י ברוך הוא.

הסיבה שהקדושה לא מתגלה הוא מפני שהאדם אינו מוכן לראות את המציאות האמיתי שאוחז אותו, ולכך אין להקב"ה דרך להתגלות רק ע"י סיבות שהם מחוץ להכרת מציאות האדם. למשל הגנוב הבא לגנוב בפועל. ומה שגרם לו שלא לגנוב היה מפני שאחד הסתכל עליו. זאת אומרת שכל הסיבה שלא גנב היה מפני שמישהו הסתכל עליו אבל אם לא היתה לו הסיבה הזאת כבר היה גנוב, הרי שעליו לראות את עצמו גנוב, ומי שלא חי עם המציאות הזאת לא מרגיש שהוא בעצם גנב רק הסיבה שמישהו הסתכל עליו מנע ממנו לגנוב בפועל.

האמת היא שזה שמנע מהאדם לגנוב הוא אינו בדרך מקרה, מה שגרם לו שלא לגנוב בפועל מפני שמישהו הסתכל עליו זה לא סתם שכן אדם עבר במקום וגרם לו שלא יגנוב. רק מן השמים רמזו לו דרך זה שמישהו עבר בדיוק בזמן שהלך לגנוב. הרי שהקב"ה התלבש בלבוש של האדם המסוים שעבר כדי למנוע ממנו להוציא מהכח אל הפועל את המציאות גנב שבו.

והנה אם האדם יכיר את עצמו שהוא גנב שהוא רשע אז הוא רואה את מי ששלח לו את המישהו כדי שאני לא יגנוב וממילא מרגיש שיש מונע שלא יגנוב ומי הוא זה

אנחנו מאשימים תמיד את הזולת (את האשה את הילדים וכו') ולמה? מפני שכן אדם מתי הוא יכול להאשים את עצמו ולא את הזולת בזמן שהוא מכיר את כל ישותו ואת כל מציאותו מציאות הרשע שלו מציאות החנופה שלו. מציאות הגאווה שלו מציאות היאוש שלו, אז הוא יכול לראות שהוא הכי גרוע בעולם.

מפני שלפי המצב שהוא עובר במשך היום הוא רואה את הסכנה כל היום מהטבע שלו שלא יפגע באדם בגלל הרשעות שלו, כי יש לו דָּשֶׁע כזה שאי אפשר לתאר, הוא יכול להרוג או לעשות כל פעולת דָּשֶׁע אחר בעולם, וכאשר הוא אוחז מעמד ונשאר חי למרות המציאות הזאת, באותו רגע האדם מחפש ומתבונן אם יש לו כוונות מציאות איך אני יכול עכשיו לשבת ולא לרצוח ולא להרוס. אם זה המציאות שלי. בזה הוא מרגיש ע"י רמזים ומניעות שיש בהם עיכוב שמעכבים אותו ולא נותנים לו האפשרות להוציא מהכח אל הפועל מחשבת הרע.

אם האדם מרגיש וחי עם המציאות הזאת שהוא מציאות רע, אזי בזה שהוא רואה שיש לו מניעה להוציא את הרשע מהכח אל הפועל אז הוא מתחיל לחיות שיש בו איזה מציאות שמונעו מלעשות את הדברים האלה שהוא להוציא לפועל את הרשע הזה, אז הוא חי עם המציאות שמעכב אותו. והוא מציאות הו"י ברוך הוא.

זה הוא כל התכלית שלנו לא להאשים את הזולת כמו שאמרו חז"ל כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו (עי"פ נגעים ב, ה) דהיינו



תחושה שאם הוא עושה את הפעולות שהסיבה דחף אותו לעשותם הרי הוא צדיק. והאדם צריך להכיר את ערכו בהכרה ברורה שהוא "אין" שהוא כל הרשע שבעולם.

השכל נראה על פני השטח כמציאות שלא נפרד מגוף האדם. אמנם אליבא דאמת השכל נפרד מהאדם כמו שהבהמה נפרדת מבעל הבית. ורק מחמת העובדא שאין הבהמה יכולה לחיות בלי בעל הבית נעשה כאילו הבהמה מהוה חלק בלתי נפרד מבעל הבית. כך גם בכל הקשור לשכל של האדם, השכל נפרד ממציאות האדם ורק מחמת העובדא שהוא קשור למעשה האדם נראה כאילו השכל בא מהאדם אבל האמת אינו כך השכל נפרד מהאדם, והאדם יכול להרגיש זאת אחרי שיכיר במציאותו שהוא "אין" ושהוא כל הרשע שבעולם.

היות והשכל קרוב ונראה למציאות האדם, קיימת סכנה שלא יקח את השכל שבא ממנו ויעבירו בשביל עצמו. ולא יתייחס אל השכל במציאות האמיתית שהוא רק סיבה ושהאדם בסכנה תמידית כי אפילו אם הוא משה רבנו ע"ה או דוד המלך ע"ה הוא יכול לשכוח שהוא מציאות רשע רק רע כל היום, ומי השכל? סיבת כל הסיבות! אכן השכל הוא המנהיג את האדם אבל השכל אינו חלק בלתי נפרד מגוף האדם אלא סיבת כל הסיבות.

והנה אף מי שהבין שהוא בסכנה תמידית שלא לקחת את השכל לעצמו, ישנה סכנה נוספת שלא ישכח שהוא בסכנה, דהיינו שלא יאבד לרגע את הסכנה ושהוא צריך להיות קשור כל הזמן ברחמי השי"ת, שהרחמים עושים את הפעולות שזה הרבש"ע אשר

המונע - המתגלה ע"י הסיבה שמישהו הסתכל עליו - בשעה שבא לגנוב? אינו אלא הרבש"ע בכבודו ובעצמו! דהלא הרבש"ע אינו גוף ולא ישיגוהו משיגי הגוף ואין לו דמיון כלל, ולכך הדרך למנוע מהאדם להוציא מהכח אל הפועל המציאות גנב שבו, הוא עי"ז ששולח סיבה שמישהו יסתכל עליו או כל סיבה אחרת שהוא מאת השי"ת.

אמנם מי שמכיר מציאותו שהוא גנב או במציאות של רשע אחר או אפילו בזמן שהוא לא עבר מצב של גניבה ממש ג"כ מרגיש בשרשו המציאות גנב שבו ואז הוא מפחד שמא יבוא לפניו מקרה שיגנוב ומפחד שמא לא יבוא הסיבה למנוע ממנו את הגניבה, הרי שחי בפחד תמידי מהמציאות שלו אע"פ שלא עבר מצב של גניבה ממש כמו שכתוב (משלי כ"ח) אשרי אדם מפחד תמיד, כי רואה את עצמו במציאות רשע או במציאות רוצח וחי תמיד עם המציאות רוצח אע"פ שלא רצח אף פעם אלא צריך להיות עשרים וארבע שעות בכל מעת לעת בפחד מזה שלא ירצח בפועל מפני שזה יסודו ואז מכיר בבירור שזה שהוא נמנע מלרצח בפועל יש איזה סיבה שהקב"ה מסובב כל הסיבות מלביש את הסיבה.

האדם מוכרח לחיות עם הסיבה כמו התינוק שחי עם האמא ושהוא דבר ברור שאינו יכול להיות בלי האמא כך בני האדם אינם יכולים לחיות בלי הסיבה. וכן כמו שהבהמה אינה יכולה לחיות בלי הבעל הבית כך בני אדם אינם יכולים לחיות בלי הסיבה.

הסיבה זה השכל שמוליך את האדם ללכת ולעשות את הפעולות שנעשו בשטח. בעצם השכל יכול לרמות את האדם ולהכניס בו

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א



230
T

המשך משיב קודש

הוא גנב, ואפילו דוד המלך שהקב"ה אמר עליו (תהלים פ"ט) מצאתי את דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו, דהיינו שהגיע לשיא ההתפשטות של הגשמיות בכל זאת עדיין הוא בסכנה מהמציאות גנב שבו כי הקב"ה רוצה תפלה מגוף ולא ממלאך כי מלאכים יש לו מספיק, וכן אומרים בפיוט ואביתא תהלה מקרוצי גושי חומר שהוא הגוף שעומד בסכנה בבחירה, ולא ממלאך האומר קדוש קדוש בלי בחירה, ומה היא הבחירה שבאדם? לדעת את מציאות האין שבי ואם אני מדבר הרי אני כמו הטיף שאם לא מכניסים שם קול אין קול.

(פאשק יב"א כ"ט"ז)

לגבינו נקראים "שכל" ושלא ישכח האדם שזה לא עבודתו.

הענין אפשר להסביר בדרך משל, אחד מדבר במכשיר הקלטה (טייפרקורדער), הרי ידוע וברור שלמכשיר אין קול מעצמו רק מה שמכניסים, חוץ מזה הוא דומם, כך צריך האדם להכיר את מציאותו שהוא לא מוציא רק מה שמסובב כל הסיבות הכניס דרך השכל אל האדם, והוא בעצמו דומם כמו הטייפרקורדער, זאת אומרת שהוא בבחינת "אין", או זה בלתי אפשרי שלא יכיר את המציאות המחיה אותו שהוא רבש"ע. כי מי אני אם לא הגנב רשע.

והנה אפילו אם האדם בבחינת משה רבנו ע"ה או דוד המלך ע"ה צריך לדעת שבשרשו

שהשמחה במעונם

הר"ר זאב י'ששכר ומשפ' להולדת הבת

הר"ר ישראל כהן ומשפ' להולדת הבת - הר"ר גרשון כהן ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר עקיבא מלר ומשפ' להולדת הבת - הר"ר מנחם מלר ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר שמואל קלירס ומשפ' להולדת הנינה ולנישואי הנכד

הר"ר צבי פרל ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר יחזקאל פלדמן ומשפ' להולדת הבן

הר"ר יאיר וינשטוק ומשפ' לנישואי הבן

הר"ר אהרן רובינפלד ומשפ' לאירוסיו הבן - הבה"ח משה זאב רובינפלד לאירוסיו

הר"ר מנחם יהושע רובינפלד ומשפ' לאירוסיו הנכד

הר"ר בנימין כץ ומשפ' לאירוסיו הבת

הר"ר עומרי ורטש לנישואיו



ה"ל ע"י
משרכת וחברותא
רח' שני 3
02 - 5829688 ☎
02 - 5325477 :פקס
ת.ר. 5080
ירושלים 91050

כוס תנחומים

להר"ר מנחם מלר הי"ו

על פטירת אמו ע"ה ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע